

Силабус курсу

«Методологія порівняльно-педагогічних досліджень проблем початкової школи»

Освітній ступінь – третій (освітньо-науковий)
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 013 Початкова освіта
Освітньо-наукова програма «Початкова освіта»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки – I, семестр – I
Мова викладання: українська

Керівник курсу

Доктор педагогічних наук, професор Чайка Володимир Мирославович

Контактна інформація:

ел.пошта: chaikavm2704@gmail.com

контактний номер: + 38 067 208 23 48

Глобалізація та інтеграція дають змогу вперше за багато століть цілісно систематизувати уявлення й досвід людства у сфері освіти, виокремити в них спільні тенденції, закономірності, наголосити на регіональних особливостях, що є унікальними. Встановлення порівняльною педагогікою регіональних та загальних закономірностей і тенденцій розвитку освітніх систем забезпечує прогнозування можливостей їх вияву в освітньому просторі країни, для якої проводиться дослідження, запропонувати ідеї для вдосконалення педагогічного процесу в тих країнах, що підлягали вивченню, забезпечити їх зовнішнє незалежне оцінювання і прогнозування тенденцій, перспектив та завдань.

Метою навчальної дисципліни є вивчення теоретико-методологічних основ порівняльно-педагогічних досліджень і практики організації наукової діяльності, формування і розвиток навичок застосування різних методів наукового пошуку у професійній діяльності.

Завданнями навчальної дисципліни є ознайомлення з основами наукознавства та методологією порівняльно-педагогічних досліджень; набуття практичних навичок застосування загальнонаукових та спеціально-педагогічних методів у порівняльно-педагогічних дослідженнях; формування навичок організації процесу наукового дослідження; розвиток умінь роботи з джерелами інформації у процесі наукового дослідження; формування готовності до науково-дослідної роботи, стимулювання пошукової активності, прагнення до творчого пошуку.

Навчальний контент

№	Тема	Результати навчання	Завдання
2/4	МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	знати теоретико-методологічні, методичні й організаційні аспекти здійснення науково-дослідної діяльності; аналізувати суперечності в педагогічних дослідженнях	Питання
2/4	КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	знати основні методологічні принципи порівняльно-педагогічного дослідження (об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного й історичного підґрунтя, концептуальної єдності);	Питання
2/4	ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВО - ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: СКЛАДОВІ МЕТОДОЛОГІЇ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ .	знати теоретико-методологічні, методичні й організаційні аспекти здійснення науково-дослідної діяльності; аналізувати складові методології наукового дослідження; вміти класифікувати порівняльно-педагогічні дослідження	Питання, проєкти, презентації
2/2	ОСНОВИ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВО - ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПІЗНАВАЛЬНІ ПРИЙОМИ І ФОРМИ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ .	знати основи методології науково-дослідної діяльності, володіє пізнавальними прийомами і характеризувати форми порівняльно-педагогічних досліджень	Питання, проєкти, презентації
2/4	МЕТОДИ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНИХ	знати сучасні методи наукового дослідження в предметній сфері;	Питання, проєкти, презентації

	ДОСЛІДЖЕНЬ	володіти навичками вибору методів проведення та раціонального планування наукових досліджень та аналізу їхніх результатів	
2/2	ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПІДХОДИ ДО ПОРІВНЯЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ	знати основні методологічні принципи порівняльно-педагогічного дослідження; уміти адаптувати сучасні досягнення науки та наукоємних технологій до освітнього й самоосвітнього процесу;	Питання, проєкти, презентації
2/2	ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДОЛОГІЇ ПОРІВНЯЛЬНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	уміти визначати перспективні напрями наукових досліджень у предметній сфері професійної діяльності, зміст дослідницьких робіт і чинники, що його визначають;	Питання, проєкти, презентації
4/4	ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	володіти навичками роботи з науково-технічною інформацією	Питання, проєкти, презентації
2/4	МЕТОДИ МАТЕМАТИЧНОЇ ОБРОБКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	уміти виконувати статистичну обробку результатів експериментів;	Питання, проєкти, презентації
4/4	ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПОРІВНЯЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ	уміти оформляти результати науково-дослідної роботи в закінченій формі, демонструвати та доповідати про результати наукових досліджень;	Питання, проєкти, презентації

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність.	Здатність розв'язувати комплексні завдання і проблеми у галузі професійної та або дослідницько-інноваційної діяльності (в т. ч. із питань порівняльно-педагогічних досліджень) що передбачає проведення власних наукових досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог
ЗК 1	Здатність до узагальнень, критичного мислення, аналізу та синтезу для розуміння процесів і явищ в освітній галузі, вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки
ЗК 2.	Здатність удосконалювати і розвивати професійний , інтелектуальний і культурний рівні. Здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання в професійній діяльності.
ЗК 3.	Комплексність та системний підхід до проведення наукових досліджень на рівні доктора філософії. Комплексність у педагогічній діяльності щодо організації та здійснення освітнього процесу, навчання, виховання, розвитку і підготовки студентів до діяльності у галузі освіти (початкової освіти). Комплексність у прийнятті обґрунтованих рішень.
ФК 1	Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в галузі початкової освіти та дотичних до них міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з педагогіки і психології та суміжних галузей.
ФК 3	Здатність дотримуватись етики досліджень, а також правил академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.
ФК 7	Здатність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань у галузі освіти / початкової освіти

Результати навчання

- знати теоретико-методологічні, методичні й організаційні засади здійснення порівняльно-педагогічних досліджень проблем початкової освіти; класифікувати порівняльно-педагогічні дослідження; знати основні методологічні принципи порівняльно- педагогічного дослідження (об'єктивності, сутнісного аналізу, єдності логічного й історичного підґрунтя, концептуальної єдності);
- вміти реалізувати методи й пізнавальні прийоми порівняльно- педагогічних досліджень проблем початкової освіти;
- виявляти перспективні напрями здійснення порівняльно-педагогічних досліджень у галузі початкової освіти.

Літературні джерела

1. Галус О.М., Шапошнікова Л.М. Порівняльна педагогіка: Навч.посіб. К.: Вища шк., 2006. 215с.
2. Кравець, В. Порівняльна педагогіка як фактор перебудови системи освіти в Україні. *Наукові записки ТДПУ ім. В. Гнатюка. Сер. Педагогіка і психологія*. 1998. № 4(3). С. 143-145.
3. Ничкало Н. Г. Порівняльна професійна педагогіка як галузь педагогічного знання. *Порівняльна професійна педагогіка*. 2011. № 1. С. 6-18.
4. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / авторський колектив, К. : Педагогічна думка, 2015. 176 с.
5. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. М.М. Чепіль. К. : Академвидав, 2014. 216 с. (Серія «Альма-Матер»)
6. Цюра С.Б. Методологія порівняльних педагогічних досліджень: принципи, особливості. *Український педагогічний журнал*, 2015. №4. С.65-71

Електронні ресурси

1. Васюк О.В. Порівняльна педагогіка. Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/3540566/>
2. Сбруєва А.А. Порівняльна педагогіка: Навчальний посібник. – Суми: Редакційно-видавничий відділ СДПУ, 1999. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/2040660/>

3. Чепіль М.М. Порівняльна педагогіка. Режим доступу:
<http://academiapc.com.ua/product/373>

- Політика щодо академічної доброчесності: Індивідуальні завдання перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Змістовий модуль 1. Усне опитування, виготовлення презентації	36
Змістовий модуль 2. Усне опитування, виготовлення презентацій, кейсів, виконання вправ	36
ІНДЗ	8
Підсумковий контроль	20